



SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za filozofiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – II (FILOZOFSKA LOGIKA)				
Šifra/kod	FIL FIL 409	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	Drugi (II)	Semestar	Prvi(I)	NPP (izmjene i dopune) 2025/2026.	
				Studijska godina	2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Dr.Kenan Šljivo, varedni profesor			
	Kontakt podaci	Kabinet: 66 Email:kenan.sljivoj@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 126	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Ass. Omar Mahmutović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 57 / I Email:omar.mahmutovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 128	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja: 3 sata; seminar: 0 sati; vježbe: 3 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti se najprije upoznaju s idejom transcendentalne logike I.Kanta (Kritika čistog uma) i spekulativne logike G.W.F. Hegela (Znanost logike). Razlika između ontoloških i epistemoloških pretpostavki ova dva filozofska sistema pokazuje se kao razlika u metodu mišljenja. Na razlici nastaloj u ovoj tradiciji mišljenja nastavlja se istraživanje filozofske logike u diskursu transcendentalnih kategorija doživljaja, evidencije, čiste istine (Huserl) koja se zasniva u samom aktu spoznaje-u ideji kao takvoj koja utemeljuje svoje fenomenološke modele. U pravcu sasvjetljavanja novih mogućnosti razumjevanja logičkog instrumentarija uvodi se u kolegiji ekspliciranje statusa logike i njenih koncepata u teorijama moderne znanosti. Analizira se induktivna i deduktivna metoda, metoda analize i sinteze, metoda apstrakcije i konkretizacije, metoda generalizacija i specijalizacije, dokazivanja i opovrgavanja, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, metod kompilacije , komparativna metoda, statistička metoda, matematička metoda, metode modeliranja itd.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja - II [Filozofska logika] jeste da studente upozna s glavnim konceptima filozofske logike i logičkim teorijama onih filozofskih sistema koji su nastali na različitim pristupima sadržaju i formi mišljenja, od epistemološko-transcendentalnog preko				

	dijalektičko-spekulativnog do matematsko-simboličkog i lingvističko transcendentalnog.
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG3 – Zdravlje i blagostanje SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje SDG 5 - Rodna ravnopravnost SDG 10 – Smanjenje nejednakosti
Ishodi učenja	Izučavanjem sadržaja predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – II (Filozofska logika) student stiče sljedeća znanja, vještine i kompetencije: Znanje: 1. Zna obrazovne pozitivne činjenice iz područja filozofske logike, odnosno onih filozofskih sistema koji su producirali epistemološki orijentiranu logiku 2. Zna principe epistemološki orijentirane logike 3. Zna konceptualnu mrežu i doktrinarnu osnovu transcendentale filozofije i njihovu transformaciju u hermeneutički orijentiranu filozofiju i analitičku filozofiju 4. Zna konceptualnu mrežu i doktrinarnu osnovu dijalektičke logike i fenomenologije duha 5. Zna porijeklo i razvoj ideje naučne filozofije, odnosno modele logike i epistemologije naučne filozofije 6. Zna porijeklo i razvoj fenomenološke metode u filozofiji Vještine: 1. Vješto vrši koristi strategije transcendentale i dijalektičke filozofije u kritičkom promišljanju društvenih fenomena 2. Vješto koristi strategije pragmatizma u kritičkom promišljanju teorijskih stavova spekulativne filozofije 3. Vješto analizira društvene fenomene primjenom fenomenoloških istraživanja 4. Vješto komunicira s učesnicima u edukaciji, u naučnim i istraživačkim timovima, u poslovnom i radnom okruženju Kompetencije 1. Obrazovne i pedagoške kompetencije: profesionalno i stručno vrši edukaciju učenika u nastavnom procesu ili sarđuje u obuci studenata na univerzitetskom nivou za oblast filozofije, posebno u području logike, odnosno simboličke i matematičke logike 2. Naučne kompetencije: u oblasti humanističkih nauka aktivno sudjeluje u naučno-istraživačkom radu, u evropskim projektima, u projektima od značaja za lokalnu zajednicu 3. Istraživačke kompetencije: u oblasti humanističkih i društvenih nauka, samostalno vrši istraživanja i objavljuje rezultate u indeksiranim časopisima 4. Metodološke kompetencije: samostalno određuje primjenu zadovoljavajućih metoda kod disciplinarnih, inter-disciplinarnih, multidisciplinarnih i trans-disciplinarnih istraživanja u području bihevioralnih znanosti. Primjenjuje konzorcij metodologija u integriranim projektima. 5. Analitičke kompetencije: daje samostalne analize datih podataka i formuliра jasne i precizne informacije u različitim područjima društvenog života (politika, ekonomija, kultura, umjetnost,...) 6. Komunikacijske kompetencije: promovira razumijevanje vrijednosti i univerzalnost logički valjane argumenatcije u društvenom dijalogu

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Sklop I: Ideja transcendentne logike Tema 1. Kantov koncept transcendentne dedukcije i mogućeg iskustva
2.	
3.	Tema 2. Trancendentalna logika i transcendentalna analitika
4.	Tema 3. Transcendentalna dijalektika
5.	Sklop II: Dijalektička – spekulativna logika Tema 4. Logika kao znanost o čistoj ideji.
6.	Tema 5. Odnos subjekta i predikata u dijalektičkoj logici
7.	Tema 6. Kretanje i rad pojma: odnos metode i sadržaja
8.	Tema 7. Negativna dijalektika i njena kritika
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Tema 9. Sistem apsolutnog znanja
10.	Sklop III: Fenomenološka analiza i čista logika Tema 10. Transcendentalna evidencija za logiku doživljaja
11.	Tema 11: Logička istraživanja
12.	Tema 12 Jedinstvo znanosti kao jedinstvo dovršene teorije.
13.	Sklop IV: Logika naučnog otkrića Tema 13. Shvatanje nauke kao kosmologije.
14.	Tema 14. Logika kao pragmatička teorija znanstvenog istraživanja
15.	Tema 15. TEST #2
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Predavanja po tematskim sklopovima 2. Tematiziranje problema / problemskog sklopa 3. Pitanja i odgovori (Q&A) između sklopova 4. Vježbe (analiza izabranih topika, konstrukcija primjera upotrebe logičkih struktura u diskursu, heuristički modeli diskurzivnih situacija) 5. Seminarski rad 6. Konsultacije 7. Elektronske konsultacije 8. Upotreba repozitorija BISER (Bibliotečki Sarajevski Elektronički Repozitorij). 9. Individualni dopunski kontakt sati 10. Uključivanje studenata u naučno-istraživački rad /																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisutnost</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Test 1</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Test 2</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>5.</td><td>Pismeni ispit</td><td>30</td><td>50%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Redovnim prisustvom nastavi i vježbama • Interaktivnim sudjelovanjem u kontakt satima • Pokazanim znanjem na testu 1 • Pokazanim znanjem na testu 2 • Pokazanim znanjem na ispitu	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisutnost	10	10%	2.	Aktivnost	10	10%	3.	Test 1	15	15%	4.	Test 2	15	15%	5.	Pismeni ispit	30	50%									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisutnost	10	10%																																		
2.	Aktivnost	10	10%																																		
3.	Test 1	15	15%																																		
4.	Test 2	15	15%																																		
5.	Pismeni ispit	30	50%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;																																				

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. N. Ibrulj. (1999): Filozofija logike. Sarajevo: Sarajevo-Publishing. 2. I.Kant. Kritika čistog uma. Zagreb, 1984. 3. G.W.F.Hegel, Znanost logike. I-III. Zagreb 2003. 4. E.Husserl. Logička istraživanja. Zagreb, 2005. 5. Dewey, John. Logika-Teorija istraživanja. Beograd.Nolit. 1962. 6. Popper, K.: Logika naučnog otkrića. Beograd, Nolit, 1973. 7. Kuhn, Thomas. Struktura naučnih revolucija. Beograd, Nolit, 1974
	Dodatna 1. N. Ibrulj, <i>Stoljeće rearanžiranja. Sarajevo: Filozofsko društvo theoria, 2005.</i> 2. Comte, Auguste. <i>Kurs pozitivne filozofije. 1989.</i> 3. Weber, Max. <i>Metodologija društvenih nauka. Zagreb, globus, 1989.</i> 4. Durkheim, Emile. <i>Pravila sociološke metode. Beograd, 1963.</i>
Napomene	